

מדינת ישראל
רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

נוהל שמירה על טוהר הבחינות לקבלת רישיון סוכן ביטוח, יועץ פנסיוני וסוכן

משווק פנסיוני

1. רקע ומטרות

- 1.1. בהתאם להוראת סעיף 25(ב)(3) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן להוראות סעיפים 5(א)(4) ו-6(א)(5) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיונית), התשס"ה-2005, אחד התנאים לקבלת רישיון סוכן ביטוח, יועץ פנסיוני או סוכן שיווק פנסיוני (להלן - **בעל רישיון**), הוא עמידה בבחינות.
- 1.2. רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - **הרשות**) אמונה, בין היתר, על הכשרתם של המבקשים לקבל רישיון לעסוק בתיווך בביטוח.
- 1.3. כחלק מהפיקוח השוטף שמבצעת הרשות על המבקשים להיות בעלי רישיון, כדי להבטיח את רמתם המקצועית הנאותה של בעלי הרישיון, כמו גם כי הם פועלים בסטנדרט התנהגות גבוה, כמצופה מבעל רישיון, נדרש כי נבחן יעמוד בהצלחה בבחינות לקבלת רישיון תוך הקפדה יתרה על כלל ההוראות הקשורות בבחינה, לרבות ההוראות בנושא משמעת.
- 1.4. טוהר הבחינות הוא עקרון מחייב, המגדיר את אופן ההתנהגות הנדרשת מנבחן בבחינה לקבלת רישיון סוכן ביטוח, יועץ פנסיוני או סוכן שיווק פנסיוני (להלן - **הבחינה לקבלת רישיון**). עקרון זה מתחדד כשעסקינן באדם שמבקש להיכנס בשערי מקצועות שבהם נודעת חשיבות רבה ליושר ולאמינות של בעל הרישיון, אשר מתפקד כגורם מתווך בין גוף מוסדי ללקוח.
- 1.5. בפני הרשות מובאים מקרים שבהם מדווח כי נבחן בבחינה לקבלת רישיון הפר, לכאורה, את ההוראות המשמעת בבחינה. עקב כך נוקטת הרשות בסנקציות כנגד נבחן.
- 1.6. מטרת נוהל זה היא לפרט רשימה של שיקולים העומדים בבסיס הפעלת הסנקציות.
- 1.7. יודגש כי הנוהל האמור אינו מהווה רשימה סגורה, והוא אף איננו מגביל את שיקול דעתה של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - **הממונה**), בבואה לבחון את הסנקציות שיופעלו על נבחן שנמצא כי הפר את ההוראות המשמעת בבחינה לקבלת רישיון.

2. הבסיס המשפטי

הבסיס המשפטי לנקיטת אמצעי משמעת נקבע בתקנה 8 ובתקנה 10 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(בקשה לרישיון, הכשרה, התמחות ובחינות של סוכני ביטוח, יועצים פנסיונים וסוכני שיווק פנסיוני), התשס"ו-2006 (להלן - **התקנות**), אשר קובעות כדלקמן:

"8 (א) הממונה ימנה משגיחים על הבחינות, דרך כלל או לבחינה מסוימת. המשגיחים יכול שיהיו גם מי שאינם עובדי המדינה";

(ב) נבחן חייב למלא אחר ההוראות המשגיחים בבחינה.

10 (א) נבחן שפגע במשמעת בשעת הבחינה, רשאי המשגיח להפסיק את בחינתו ולהוציאו מאולם הבחינות; לענין זה, "פגיעה במשמעת" – לרבות הימצאות ספר, רשימה או כתב אחר ברשותו, שהחזקתם לא הותרה, וכן החזקת אוזניות, טלפון סלולרי וכל מכשיר הקלטה או תקשורת, הפרעה כלשהי למהלך התקין של הבחינה או דיבור, העברת חומר לנבחן אחר, היענות לפניה של נבחן אחר, יצירת קשר כלשהו עם אחר או אי-מילוי אחר ההוראות המשגיח.

(ב) נבחן שפגע במשמעת כאמור בתקנת משנה (א), בין שהופסקה בחינתו והוצא מאולם הבחינות ובין שהוזהר ולא הופסקה בחינתו או לא הוצא, רשאי הממונה לפסול את בחינתו; כן רשאי הממונה לאסור עליו להשתתף בבחינה במועדים אחרים, בין באותו נושא ובין בנושאים אחרים.

(ג) הממונה לא יקבל החלטה לפי תקנת משנה (ב), אלא אם כן נתן לנבחן הזדמנות לטעון את טענותיו.

3. כללים מנחים לנבחן הניגש לבחינה

- 3.1. נבחן חייב למלא אחר כלל הוראות המשגיחים שבמקום הבחינה וכן אחר כלל הוראותיהם של עובדי הרשות במלואן, לפני, במהלך ולאחר הבחינה.
- 3.2. חל איסור על נבחן להפריע למשגיחים או לעובדי הרשות, בכל צורה שהיא, לפני הבחינה במהלכה או לאחריה.
- 3.3. הגעה למקום הבחינה כפי שצוין בזימון - נבחן שזומן למבחן במיקום מסוים (כפי שמופיע בזימון, במערכת הרישוי ובמסרון שנשלח לטלפון הנייד), מחויב להתייצב אך ורק במיקום זה. נבחן שיגיע למתקן אחר, גם אם מתקיימת בו בחינה באותו מועד, לא יורשה להיבחן, וזאת לצורך שמירה על סדר, בקרה וטוהר הבחינה. הגעה למיקום שגוי מהווה אי עמידה בהנחיות ואינה מקנה זכות לבחינה חוזרת.
- 3.4. על הנבחן לענות על הבחינה באופן עצמי בלבד. אסור לו לעזור לנבחן אחר או להיעזר באדם או באמצעי אחר בכל צורה שהיא, לרבות באמצעות שיחה, שימוש במכשיר טלפון נייד, שעון חכם או באמצעי כתוב או אלקטרוני אחר, וכן לרבות העברה או קבלה של פתקים, החזקה בחומר כתוב, ברשימות ובכל אמצעי עזר נוסף.
- 3.5. אסור לנבחן להכניס לחדר הבחינה כל חומר (כתוב, מוקלט וכו') או כל מכשיר (מחשב נייד, שעון חכם, רדיו, מחשבון, טלפון נייד, וכו') ללא אישור מראש מהמשגיחים. אם הובא מכשיר כזה לכיתת הבחינה, יש להשאירו כבוי, בתיק, בקדמת החדר ובקרבת המשגיחים.
- 3.6. נבחן שניגש לבחינה שונה מזו שנרשם אליה – אחריותו הבלעדית לוודא כי נבחן בנושא הבחינה הנכון. על גבי מחברת הבחינה מצוין בבירור נושא הבחינה, ועל כן חלה על הנבחן החובה לבדוק את התאמת הבחינה לנושא שנרשם אליו. במקרה בו נבחן בטעות במבחן שאינו תואם את תחום הבחינה אליה נרשם, לא תתאפשר בחינה חוזרת במועד זה, והאחריות תחול על הנבחן בלבד.
- 3.7. נבחן אינו מורשה לעזוב את חדר הבחינה בטרם יעברו ארבעים דקות מהתחלת הבחינה, גם אם סיים את בחינתו או החליט להפסיקה מיוזמתו.
- 3.8. חובה על הנבחן להחזיר למשגיחים את שאלון הבחינה בגמר הבחינה. אסור לתלוש דפים ממחברת הבחינה ואף לא לצלם או להעתיק ממנה חלק כלשהו.
- 3.9. אסורה כתיבת טיוטה.
- 3.10. על הנבחן להגיע לבחינה מצויד בתעודת זהות ישראלית תקפה או בדרכון ישראלי תקף או ברישיון נהיגה ישראלי תקף עם תמונה. לא יתאפשר כל אמצעי זיהוי אחר, לרבות צילום או העתק של תעודת הזהות או הדרכון או רישיון הנהיגה.
- 3.11. חל איסור על מסירת מידע כוזב לנציגי הרשות או המשגיחים, הסתרת מידע או ביצוע מעשה תרמית לשם קבלת זכויות הנוגעות לבחינה (לרבות הצגת מסמכים כוזבים או זיוף מסמכים).
- 3.12. בקשות להקלות או התאמות בבחינה יוגשו אך ורק דרך המערכת המוסמכת, לא יאוחר מ-60 ימים לפני מועד הבחינה. אין לפנות לבוחנים ביום הבחינה בבקשות להקלות! הבוחנים אינם מוסמכים להפעיל שיקול דעת או לאשר כל חריגה מהנהלים. אי הגשת בקשה במועד עלולה למנוע אפשרות לקבלת

ההתאמה, גם אם יש נסיבות אישיות או רפואיות. הקפדה על ההליך חיונית לשמירה על שוויון, סדר וטוהר הבחינה.

4. מדרג הענישה

4.1. נבחן שנצפה בעת הבחינה עושה שימוש בחומר עזר (לרבות שימוש בחומר עזר הכתוב על איבר בגוף) או מעתיק מנבחן אחר, נבחן שנתפס משוחח עם נבחן אחר או משוחח בטלפון או מקבל או שולח מסרון או הודעה, לרבות לעניין מסרון או הודעה שעניינם חומר הבחינה, ונבחן שגלש באינטרנט בעזרת הטלפון הנייד שלו או כל מכשיר אחר (וקיימת חזקה כי כל האמור לעיל לעניין שיחה, הודעה, מסרון או גלישה באינטרנט וכיוצא באלו – היה בעניין הבחינה), או במקרה שנבחן נתפס עם מכשיר אלקטרוני כגון אוזניה, משקפיים חכמות, מצלמה, מיקרופון, שעון חכם וכל אמצעי אלקטרוני אחר, כשהם אינם כבויים; נבחן שהוציא מכיתת הבחינה או העתיק או הפיץ חומרי בחינה, כולם או מקצתם או שהיה במעשיו פוטנציאל לעשות כן, לרבות נבחן שלא החזיר את חומרי הבחינה למשגיחים, דוגמת שאלון הבחינה או את מחברת הבחינה; נבחן שנכנס לחדר הבחינה או יצא ממנו ללא אישור המשגיחים, נבחן שהתחזה לאחר; וכן נבחן שנהג בכל צורה של אלימות כלפי אחר לרבות אם איים בנקיטת אלימות כלשהי או אם גידף אחר; אזי תיפסל בחינתו, וכן הוא יהא מנוע מלגשת לכל בחינות הרשות לכל הפחות למשך תשעה מועדים.

4.2. נבחן שברשותו נמצאו פתקים או חומר עזר בחדר הבחינה או מחוצה לו (כגון בחדרי השירותים או במסדרונות המבנה של הבחינה), או נבחן שנמצא אצלו מכשיר טלפון נייד, או שנתפס אצלו מכשיר אלקטרוני כגון אוזניה, שעון חכם וכל אמצעי אלקטרוני אחר, גם אם הוא כבוי ברגע שבו נתפס; וכן נבחן שדיבר במהלך הבחינה ללא רשות אזי תיפסל בחינתו, וכן הוא יהא מנוע מלגשת לכל בחינות הרשות לכל הפחות למשך ארבעה מועדים.

4.3. נבחן אשר נמצא שהפר כל הוראה מהוראות נציגי הרשות או המשגיחים, שאינם אחד המקרים האמורים בסעיפים 4.1-4.2 לעיל, אזי תיפסל בחינתו, וכן הוא יהא מנוע מלגשת לכל בחינות הרשות לכל הפחות למשך שני מועדים.

5. שיקולים נוספים

לרשות שיקול דעת להחמיר או להקל, מטעמים שיירשמו, בין היתר בהתאם לנסיבות המיוחדות של הפגיעה במשמעת.

6. בירור ההפרה, העברת ההחלטה לנבחן ופרסום תמצית ההחלטה

6.1. בהתאם לאמור בתקנה 10(ג) לתקנות, כל נבחן אשר יתקבל לגביו מידע כי עולה החשד כי הפר את המשמעת בבחינה לקבלת רישיון, יקבל הודעה בכתב מאת הרשות, אל הכתובת שהזין במערכת לרישוי סוכנים ויועצים של הרשות, בעניינו. בהודעה דלעיל יכתב פירוט עיקר הממצאים המעלים חשד להפרת משמעת מצדו, וכן יצוין כי קיימת לו הזדמנות להעלות טענותיו בכתב בטרם תתקבל החלטה בעניינו, ויינתנו לו לשם כך 30 יום מיום שליחת ההודעה בכתב מאת הרשות, כמפורט לעיל. יצוין כי נבחן שלא יעלה טענותיו בכתב לאחר שחלפו 30 יום אלו ייחשב כמי שוויתר על זכותו להעלות טענותיו על החשד להפרת משמעת בעניינו, ולא תשמע כל טענה לעניין זה.

6.2. את טענותיו כאמור לעיל ישלח הנבחן לכתובת דוא"ל Soch-bituach@mof.gov.il, וירשום את הכותרת הבאה בדוא"ל שישלח: "התייחסות לשימוע בעניין חשד להפרת משמעת בבחינה לקבלת רישיון – [שם הנבחן ותעודת הזהות שלו, שם הבחינה וכן תאריך הבחינה]". לחלופין יכול הנבחן לשלוח את טענותיו לכתובת הדואר: רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, מחלקת רישוי סוכנים ויועצים, רחוב עם ועולמו 4 ירושלים, מיקוד 9546304, ובמכתבו ירשום את הכותרת דלעיל (מומלץ לשלוח בדואר רשום).

- 6.3. נבחן אשר יהיה מעוניין להשמיע את טענותיו בעל פה בפני נציגי הרשות, יוכל לפנות לרשות בכתב תוך 30 הימים האמורים, ולבקש להשמיע את טענותיו והכל בכפוף לשיקול דעתה של הרשות ובכפוף לכך שהעביר את טענותיו בכתב תוך 30 הימים האמורים, כאמור בסעיף 6.2 לעיל.
- 6.4. לאחר קבלת החלטת הממונה בעניינו, יקבל הנבחן הודעה בכתב מאת הרשות ובה תפורט ההחלטה בעניינו, ההחלטה תישלח אל הכתובת שהזין הנבחן במערכת לרישוי סוכנים ויועצים של הרשות בעניינו.
- 6.5. לפי שיקול דעתה, עשויה הרשות להחליט על פרסום תמצית החלטה באתר האינטרנט של הרשות, ללא פרטי זיהוי של הנבחן.